

Lo Somatené

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dijous 30 de Novembre de 1899

Núm. 3.428

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes: Ptas. 4.
En provincias trimestre: 12.
Extranjer y Ultramar: 18.
Anuels, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una
acceptació general, son las millors
probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per cró-
nica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de
A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de
peix—Cascos d' arengada pera
adops de las hortallissas.

Magatzém á Riudoms,
y á Reus Vilá, núm. 3.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheizen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus criaderos

que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Licor de fibrina y carn liquida RICHARD

Lo millor ténich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra 'l raquitisme, escrófula, tubercu-
losis, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que reque-
reizen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

Secció doctrinal

Unanimitat de parers

L' idea de celebrar Concerts econòmichs, com á
mida necessaria pera lograr la moralisació de la ad-
ministració pública y pera la implantació dels co-
mensos de la autonomia económica, es ja antiga. En
las Assembleas catalanistas, especialment la de Reus
y Balaguer, s' acordá demanar lo cupo paccionat
com á primer pas pera la implantació práctica de
las solucions económicas y tributarias del catala-
nisme.

Posteriorment, corporacions com lo Foment del
Treball Nacional y la Diputació de Barcelona, dema-
naren la implantació del Concert econòmich als po-
ders públichs; y tal va ésser l' aplauso ab que s' re-
bé, que poch després del missatge que las principals
Associacions de Barcelona presentaren l' any passat
á S. M. la Reina Regent, l' actual President del Con-
sell de ministres va prometre posar en vigor aquella
mida en las regions espanyolas que haguessin donat
provas de bona administració.

La campanya que nosaltres emprehguem en
pro del Concert econòmich y las darreras manifesta-
cions de la pública opinió están encara en la memo-
ria de tots pera que calgui esmentarlas.

La corrent d' opinió desenrotllada ha sigut tan
poderosa que ho ha arrebbat tot, tant, que avuy á
Catalunya no s' troban enemichs, ni entitats, que
públicament stan contraris al Concert econòmich y
aquest es un fet que precisa tenir molt en compte.

Los enemichs naturals de tota reforma descen-
t relisadors, son los qui del centralisme vinhen, los

que d' ell treuhen tota la seva influencia y represen-
tació; son los que vulgarment son coneguts ab lo
nom de caciquistas, los qui á provincias representan
d' un modo complet y genuí la política d' inmo-
ralitats y desacerts dels burocratas madrilenys.

Donchs be, d' uns quants dias á n' aquesta part
se nota lo fenómeno extrany de que aquets ele-
ments, eterns enemichs del Concert, lo demanan y
l' aplaudeixen ab fingit entusiasme, com si esti-
guessin convensuts de la seva bondat, com si fossin
contribuyents victimas de las rapinyas del fisch, ó
estiguessin sota las grapas d' en Buxeras. Y coinci-
deix aquest cambi d' actitud dels representants dels
burocratas, ab repetidas y formals promesas de que
dintre poch se concedirá pel Parlament espanyol au-
torisació al ministre d' Hisenda, pera concertar ab
las provincias que ho sollicitin.

Si nosaltres no coneguessim á la gent caciquista
de Barcelona y la experiencia no ensenyés la trassa
que 'ls polítichs espanyols tenen pera desacreditar
tota reforma, tindriam avuy motius sobrats pera es-
tatar contents y satisfets. Tindriam la honrada satis-
facció que dona veure realisada una reforma que
hem predicat constantment y que creyém benefició-
sa pera Catalunya.

Tothom demana 'l Concert, las Associacions, los
Gremis, los pobles tots de Catalunya, los diputats,
los senadors, los representants d' en Planes, fins lo
ministeri está propici á concedirlo. Nosaltres devant
de tal unanimitat estém disposats á entusiasmar-
nos. Pera ferho tan sols ens falta saber una cosa.

Lo Concert que
está disposat á concedir l' actual ministeri es lo Con-
cert que hem predicat nosaltres? És lo Concert que

demanavan los cinch Presidents que fa poch anaren
á Madrid? Está basat ab lo cupo paccionat, ó es sen-
zillament un arrendament disfressat, una arma més
pera posar en mans del caciquisme local?

Nosaltres en articles successius anirém desenrot-
llant nostre pensament sobre lo que enteném per
Concert econòmich.

(De La Veu de Catalunya).

Las tres lliçons del sigle (1)

Per tres vegades en lo sigle que está finant, Cata-
lunya s' ha pogut convencer de que no pot esperar la
seva salvació dels governs espanyols. Sempre ha pogut
veure á aquestos completament divorciats del esperit
públic, atesos sempre á sos egoismes, plena
de baixeses é ineptes, pera fer actes de virilitat y de
defensa del sobre 'l qual viuen y pro-

peran.

Aixís tenim que comensá la centuria ocupant lo
seti reyal un matrimoni y corromput, lo qui
fa transferencia de la seva autoritat á un ministre que
te més nafres morals que 'ls seus amos y desaprohibit
de tota bona condició cívica pera la bona direcció del
Estat. Las intrigas y baixeses d' una y altres obran de
bat á bat las portas al ambiciós despota francés, li do-
nan las claus de las nostras fortalensas y li entregan ab
una corona deshonorada, las vidas y las hisendas de tot
los espanyols; l' exércit invasor s' extén de cap á cap
de la península; ab má feixuga exerceix arren impu-
nament un soberà dominió polítich y 'ls homes de . . .
govern intrigan com poden ó amagan avergonyits de
seva influencia; Espanya entrá en un periodo cabotich
ahont tot son fosquetat. Al sentirse 'l poble ferit per
lo potejar del cavalls extranjer y al trobarse orfe de
direcció y de govern, s' empren coratjós lo treball de
salvarse per sí sol, de lluytar sense comptar ab l' auxili
oficial, de treures del demunt las tacas oprobiosas ab
que 'l sagellá un poder tan estúpit com malvat. Men-
tres ell llenas á dolls y sense plányerla la seva sench y
y 'ls héroes anónims inscriuhen son valor en las planes
de la Historia, ahont son mentrestant los cortesans
los que avans omplian los palaus de Madrid ab ses
disbauxas, ab ses intrigas y ab sos vicis de gent per-
duda; ahont son la tayfa de vivers burocráticos, los
que completavan lo de ses rampinyas per los honors
aconseguits y per las bandas y creus de que s' envanien
plens de descaro y de nulitat?

No 'ls busquéu pas ni al Bruich, ni á Girona, ni á
Baileón; mes no tingau cap cuydado que ells ja com-
pareixerán quan sigui l' hora. Deixeu que torni de
Versalles y de Fontainebleau lo rey tan estúpidament
desitjat, que á n' aquell mal home, model de cinisme
y de desllealtat no ha de mancarli una Cort digne
d' ell.

Nostres avis varen salvar la patria pera entregarla
á mans dels mateixos que la havien perduda. Si indige-
nes de governarla eran los cortesans de Carlos IV, los
de Ferran VII no 'ls hegueren pas pogut acusar de d

(1) Encara que passat y mutilat per la censura ens
complehém en reproduhir aquest ben escrit article que
publicá La Renaixensa y que, apesar de las supressions deix
la bona impressió que son autor se proposá al escrit.
N. de la R.

viciis que ells no tinguessin; ab lo cambi poca cosa s'hi coneixia.

La tercera part d'aquesta centuria s'ha feu notable per un estat de persistent excitació popular. La lleu de la Revolució francesa, sembrada en lo poble per les hosts mateixas de Napoleón, havia arribat á treure arrels y s'extenia com en terren fértil y ben adobat. L'esperit popular s'havía fet un ideal de democracia, en lo que apareixian escrits ab lletres lluminosas los grans mots de Igualtat, Libertat y Fraternalitat. Tothom creya trobada la fórmula d'un govern arcadiach que s'inspirés en lo culte suprém del amor al próxim y á la justicia; tothom se sentia fort ab lo sentiment de la seva individualitat retrobada y respectada l dia en que vinguessin sos drets inscrits en las lleys. D'aquí que ab lo caliu revifat de noves esperansas, las passions populars y se encenguessin á voltas ab furia extraordinaria, y se en virtut d'aixó sovintejessin per tota Espanya las escenas sagnantas d'una lluyta desesperada. Los arguments solían anar acompnyats d'escopetades, per las plassas y carrers de nostras vilas y ciutats les turbas esbojarradas han anat á rebre la barbarada de mort dels fusells y dels canons, tot cantant l'himne de Riego y «La Marsellesa»; las llambordas dels empedrats fetas un munt han quedat tenyidas ab sanch, que ben endebades y en mal hora fou vessada; l'ideal del poble sobreixia per tot arreu ab explosions d'entussiasme y de passió, ab actes inacabables de valor irreflexiu y desordenat.

Mes, ¿qué n'tregué de tel devassall d'energias? ¿Qué? Preguntenli á n'ell mateix. Ell vos dirá com aquells que s'enlayraren ab l'esfors del poble, un cop enlayrats foren los mateixos que l'fusellavan y l'trahian; ell vos dirá com aquells de qui esperava la desmitjada y demés pesant cadenas; ell vos dirá com y de quina l'dogma democrática, per lo qual tan de temps lluytá ab tota l'ánima, ha vingut escarnit y felsejat en las lleys y s'ha convertit en arma poderosa de coacció, en llosa pesanta sota la qual se veu subjecte á tota mena de vexacions. Prou li han dit que, desde la Gloriosa, Espanya ha tingut governs liberals y fins la institució republicana; prou ha sentit los cántichs embusteros endressats á las brillants conquestas dels drets individuals. Lo poble ha vist la farsa; lo poble ha presenciat la infame parodia y ha retornat plé de desencany y de malediccions al amagat retiro de la seva indiferencia y del seu despreci per tota mena de polítichs.

Lo vingut ara la pona la darrera lliçó. Vint anys havían passat pera Espanya de relativa tranquilidat, tan sols alterada per algun que altre esvalot que 'ls escabots polítichs movian los uns contra 'ls altres y en los que 'l poble no hi entervenia d'altre modo que com espectador plé de fástich. Lo treball honrat é inteligent, en mitj de la pau, portava avensos materials empenyia al poble envers un progressiu benestar, tothom sentia la seva influencia feconda, tothom menos l'Estat, que si alguns avensos feya, era en lo sentit de la corrupció y de la immoralitat. Ofegat, com sempre, s'allunyava cada vegada més del esperit públich y seguía sfanyosament la seva obra d'enrunaments y de desgracias.

Atrafegat lo poble en la seva tasca, ni s doná compte del núvol que en lo sí dels governs se congrivian y fins se feya una certa ilusió de que l'enfortiment y progrés individuals havían trascendit al Estat mateix. De sopte, uns pobles, germans nostres, s'aixecan ab las armas á las mans acusant de faltaris y d'incoral als governs espanyols, que, enlloch de cumplir ab las lleys supremas de la justicia y ab lo respecte degut á la paraula empenyada en l'hora solemne dels dolors y de las angunias, s'entregava á las malas arts de la rampinya feta ab tot descar y

Mes s'hi fioa de per mitj un altre combatent. Los polítichs y 'ls diaris assalariats d'aquestos, ventan furiosament las campanas, ressucitan lo recort de llegendas plenas de coloraynas, ne fan una de nova, amagent la veritat é inventant un sens fi d'embusterias, y 'l poble que, perduda la fé en tot, desitjava creure en alguna cosa ó altra, sofreix un enlluernament, oblida moltes cosas apresas de fresch, per lo cap y se sent trasbalsat per un entussiasme sense límits. Fou una ventada de bojeria la que portá pels cafés y plássas las notas de la «marxa de Cádiz»; fou una manéga d'aygua que s' desfé al espetech de las canonadas de Cavite y de Santiago de Cuba. Si 'ls pobles espanyols tenen encara salvació, podrán ben bé dir que á aquestas las deuran; altrament, Lleu sab hont fórem.

No cal dir fins á quin grau ha arribat lo desencany, quan, per més que s'ha procurat encubrir-la, la veritat ha quedat visible ab tota nuhesa.

Lo poble catalá, com los d'altres regions espanyolas, devant de tantas infamias, comesas pels governants de tots colers, ha sentit esclats de rabia y de desesperació.

Mes, pera sort d'ell, tenia á son costat un estol de patricis que en las mans portaven desde ja molts anys enlayrava una senyera, honorada per l'amor patri més viu, sostinguda per la fé més ardenta y plena de promesas agradosas pera tots los cors verament catalans. Lo govern de Catalunia per descatans era la única solució que podria treure de demunt los nostres caps la temensa de que 'ls mals passats y presents haguessin de tenir sa reproducció en lo pervenir, era l'únic que 'ns podia posar á cobert de las bojerias d'una rassa idealista que á sos governs es capassa de perdonarli 'ls pecats més grossos ab tal de que mostrin gallardia y sian bravucons y empunyin de tant en tant la sonora trompa épica.

Lo Catalanisme ha sigut pera Catalunia 'l raig de esperansa que somriu al esperit en los moments de suprema angouxa. Mes no totes las inteligencias han pogut resistir de moment l'esclat enlluernador de las sevas doctrinas y cercan á las palpenyas lo camí que amplement tenen obert devant dels ulls. Si comensessin avans de donar un mal pas, per reoloures en una meditació nerviosa, si acostumessin los ulls á la llum esbrinant plenament cada una de las cuestiones socials y polítichs que forman lo nostre credo, la seva potencia perceptiva vindria reforçada y la indecisió deixaria 'l lloch á una consecuenca perfecta d'la conducta que cal seguir pera arribar al apartament de las causas que durant tants sigles han malmés la forsa y la vitalitat de Catalunya.

No ho sab fer y aixó es lo que al Catalanisme li ha de doldre en gran manera, puig si las ideas son bonas á tot ser y havían de ser simpáticas á tot cor catalá, lo fet de no emportarse de plé lo públich entussiasme, prova que hem trevallat poch ó que n'hem sapigut menos. Ja procurarem enterarnos y pendrem la revenja.

Mentrestant, ¿hont va are 'l poble? Será impenitent com los nostres hobernans, y aixis com aquestos se dedican á empedar la Hisenda ab tacas y lo poble passará tontament los sigles interrogant aquesta Historia que sempre li haurá de donar idénticas respostas? Cerca noves lliçons?

Mel camí emprés; al caqdevall no li espera cap satisfacció, com no sia la puerilitat de vendre per terra á un polítich que á Catalunya ten poch li interessa que sia com que no sia substituït per un altre, fer del mateix fanch y eixit del mateix motllo. Per lo demés, es un camí envers lo desconegut que es molt exposat é imprudent d'empendre, sense portar las alforjas ben provehidas y ab l'ánim ben disposat á fer cara á tota mena de perills que s'puguin presentar. L'esperit aventurer no encaixa ab nostre carácter catalá.

G. ESTRANY.

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas del dia 29 de Novembre de 1899 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obsér. particular
9 m.	760	84		3'7	Ras	
3 t.	760	80				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 27	4	13	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 20		17	S.		

Sagells de la «Unió Catalanista»

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y ne s' vulguin molestar en enviarlos á buscar directament á Barcelona, poden adquirirlos á qualsevol hora del dia en nostra Redacció, hont sempre que 'ls hi convingui 'n trobaran en venda.

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del Alcalde D. Pau Font de Rubinat y ab assistencia dels regidors senyors Navás, Amar, Oliva, Jordana, Artés, Muñoz, Mayner, Pallejà, Alimbau, Massó, Briansó, Serra, Aguadé, Vergés, Quer y Casagolda, se celebrá ahir á la nit la de primera convocatoriá, corresponent á la present setmana.

Se llegí l' acta de la anterior que quedá aprobada. Lo B. O. no porta res d'interés pera la Corporació. Se doná compte de las sollicituts rebudas pera cubrir la vacant d' Administrador de Consums, haventse presentat los senyors D. Joseph Huguet, que en la ac-

tualitat desempenya dit càrrech interinament y D. Vicens Gomez y Juan (segon tinent de la Reserva) que s' ofereix sense sou, y, sens debat, s' acordá que las sollicituts passessin á la comissió corresponent pera que dictaminí.

Se llegiren los comptes presentats contra l' Ajuntament, quins foren aprobats, y ab aixó doná fi lo despaig ordinari.

Se nombrá una comissió composta dels regidors senyors Massó, Jordana, Artés y Oliva pera que dictaminí definitivament sobre l' assumpto de las guarderías rurals.

Lo senyor President manifestá haver rebut la nova de que 'l prop vinent diumenge se celebrará en aquesta ciutat lo meeting acordat pel Foment, acordantse formar una comissió á mes dels ja nombrats dels senyors regidors que tinguin gust d' assistirhi.

Y no haventhi altres assumptos de que tractar, s' aixecá la sessió.

En la pissarra del Foment del Treball Nacional de Barcelona s' hi va escriure ans d'ahir nit lo següent avis:

«Se convída á tots los socis á la reunió general que tindrà lloch en lo Saló d' actes d' aquesta Societat, lo próxim dijous, dia 30, á dos quarts de deu de la nit, pera donar compte de las bases del Concert Económich, aprobadas per la Directiva.

» Aixis mateix se participa als senyors socis que 'l próxim diumenge se celebrará á Reus un meeting de propaganda en pro del Concert económich, primer de la serie que ha acordat realisar á Catalunya la Junta directiva d' aqueixa Associació.

» Los socis que desitgin assistir al meeting se servirán manifestarho al secretari pera la organizació dels trens especials.

Y en un sueldo de nostre confrare *La Veu de Catalunya* hi llegim sobre 'l mateix aquesta noticia:

«A la reunió que dilluns se celebrá en lo Foment, dels presidents de las Societats, s' acordá en principi, celebrar diferents meetings, lo primer dels que probablement tindrà lloch lo diumenge vinent á Reus.

» Los altres sembla que s' farán á las ciutats de Lleyda, Figueras, Girona y Tarragona.

Nosaltres, á pesar del dubte de nostre apreciat confrare, creyém que 'l dia citat tindrà efecte en nostra ciutat l' anunciat meeting, sempre y quant d'altas esperas no 'ns obliguin á creureho d'altre modo.

En nostra ciutat hi ha gran entussiasme per l'esperat meeting que pera que tots hi pogan assistir será dia de festa, contra lo que digné ahir un colega local.

Ahir nit reberem en nostra Redacció la visita d' una Comissió del Foment del Treball Nacional de Barcelona, que ha vingut á nostra ciutat á ultimar los treballs necessaris pera la celebració del meeting que tindrà efecte lo prop vinent diumenge en lo Teatre Fortuny, que la Empresa de dit colisseu ha cedit gustosa pera 'l cas.

La Empresa del Teatro Fortuny, á part la vinguda que te interessada del tenor Sr. Alcántara, está gestiant la contracta d' un nou tenor.

Al mateix temps ahir esperava la vinguda d' un tramoista d' un dels més acreditats teatres de la capital del Príncipeipat.

Aquestas noticias las donem per haverles sentit entre bastidors, no pera que ens las hagi interessat la empresa, que ara, per escriure sobre 'l Teatre s' haurá d' anar barret en má (ó gorra).

Del retora de son viatge y ab motiu d' haver passat per la estació de Calahorra nostre amic senyor Colom, sortí á saludar lo nostre Administrador de Correus d' aquella ciutat senyor Reso que ho ha sigut de la nostra, y li feu la encomanda que 'l despedissin desde Lo Somatent als amichs que deixá en aquesta ciutat, escusantse que per la precipitació ab que tingué de realisar son viatge no li fou possible ferho personalment y manifestantli que deixá la nostra patria ab disgust y que guardarà d' ella sempre grats recorts.

Hem llegit en los periódichs d' Italia que está fent una brillant campanya artística en los teatres de Nápolis la tiple Srta. Carme Garcí Nuño, la qual está en los alhors de sa carrera artística.

La prempsa napolitana fa de la artista madrilenya los mes falaguers elogis per sa bonica veu, escola de vocalisació y dots artísticas que reuneix.

Molt notables resultan los quadros que s' exhibeixen en lo «Temple de la Taurgia» instalat á la plassa dels Quartsels.

Es aquest un espectacle molt nou, produhintse unas transformacions que proporcionan falaguera ilusió.

Per aquest motiu, y aprofitant la rebuza de preus que per ser la darrera setmana d' exhibició s' ha otorgat, creyém que s' veurá molt concorregut.

Casi tots los regidors del Ajuntament de Constantí han acudit al govern de la provincia solicitant se'ls hi admeti la renuncia de dit càrrech, quals expedients han passat á informe de la Comissió provincial.

Comunica la guardia civil de Valls que 'ls amos de diferents industrias celebraren una reunió, acordant formar una lliga de resistencia ó associació del capital.

La huelga de pastissers continua en lo mateix estat.

Lo representant de la Cambra de Comers espanyola de Manila, que s' troba á Barcelona, donará aquesta setmana al Foment del Treball Nacional, una conferencia sobre la necessitat de que no s' abandoni lo mercat de Filipinas.

Al arribar ans d' ahir lo tren de Valencia en lo kilómetro 173, entre las estacions de Santa Bàrbara y Ulldesona, feu alto per haver senyalat lo guardia via l' existencia d' un cadavre sobre 'ls rails.

De las averiguacions practicadas per la guardia civil, resulta que reconeixent la via lo capatás de la mateixa, després del pas del tren mixte, á la una de la matineda, trobantse lo referit cadavre, suposant fou així fat per lo tren mixte.

No ha sigut identificat. Vestia brusa blava, pantalón de pana y espadenyas blanques tapadas. Tenia la cama esquerra completament destrossada y la má del mateix costat á dos metres de distancia del cos.

Del cadavre s' encarregá 'l metje municipal de Freixalana, seguint sa marxa al tren, després de quinze minuts de parada.

Trobém en un diari de Tarragona:

«Ahir á las tres de la tarde se desbocá en la plassa d' Olósga un dels animals d' un carro procedent de Reus y senyalat ab lo número 448, donant altre d' ells una forta cossa al conductor anomenat Ramón Busca. Per lo guardia municipal del barri nové fou conduhit á la farmacia del senyor Martí, ahont fou curat de primera intenció per lo facultatiu don Angel Soler, poquent després pendre 'l tren de las oinch para la vehina ciutat.

Animat estigué dilluns lo mercat de cereals celebrat á Lleyda, regint los següents preus:

Blat de montanya classe superior de 17.50 á 00 00 pessetas la cuartera de 73.36 litres.
Idem. id. corrent á 16.50 id.
Idem. id. fluyxa de 15.50 á 16 id.
Idem. horta id. id.
Civada, de 8 á 9 id.
Ordi, de 10.25 á 10.50 id. id.
Favons, de 14 á 11.25 id.
Fabas, id. id.
Fasols, de 18 á 23 id.
Oli á 10 pessetas l' arroba.
Lo mercat ferm y ab escassas existencias.

Lo recandat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat, per diferents especies, puja á pessetas 1671.13.

Nostres apreciables lectors llegirán en la present edició un enunciu de la ben reputada firma dels senyors **Valentín & C.**, banquers y Expendiduria general de loteria á **Hamburg**, tocant á la loteria de Hamburg y no dubtém que 'ls hi interessará molt, jé que s' ofereix per pochi gastos alcansar en un cas felix una fortuna ben important. Aquesta casa envía també gratis lo prospecte oficial á qui 'l demani.

Lo túnel submari de Gibraltar

Desde fa dias ve ocupantse la premsa de París del projecte atribuhit al ingnyer francés Mr. Berlier, respecte á la obertura d' un túnel submari baix l' Estret de Gibraltar, realisantse d' aqueix modo lo gegantesch pensament d' una línea férrea directa de París á Tombouctú, per Madrid.

Tractant lo referit assumpto, diu «Le Figaro» lo que á continuació copiém:

«Puig que Espanya accepta (?), [comprement los beneficis que podrá reportarli un projecte en virtut del qual ha de quedar unida dita Nació al Africa, es indispensable que nostra diplomacia fassi pressió sobre 'l Govern del Sheriff, ab objecte de que 'l país africá, més rich y més comercial de lo que se suposa generalment, sápigam, una vegada que arribi 'l moment de la concessió de dit ferrocarril, que Mr. Berlier no está abandonat per sa patria y entregat á sos propis medis.

«Quina utilitat obtindrà Fransa en aqueixa nova conquista de la ciencia? Per de prompto, mercé al túnel y á la explotació dels ferrocarrils marroqufes, quedarán unidas per terra á la metrópoli totas sas colonias de la costa mediterránea Argel y Túnez.

En un porvenir no molt llunyá, la vía férrea anirá desde Fez al centre de Marruecos y als límits extrems del Sudan francés y del Dahomey, avalorantse d' aqueix modo grans territoris africans, que podrán ser oberts á la civilisació.

Després, y aprofitant la línea férrea tripolitana, podrá seguir la locomotora fins al Cairo y Suez.

Una vegada allí, seria un joch de noys construir un túnel baix lo Canal y dirigirse triomfalment, á lo llarch del Golf Pérsich, fins á Bombay.

Portat á la práctica lo pensament, quedarian units per terra tres grans continents. Lo viatjer podria pendre lo ferrocarril de Londres y arribar en sis dias á Bombay, evitantse las molestias y perills de la travessia del mar Roig y del Océa Índich.

Aqueix es tot lo plan. Ara executis lo treball preliminar, que després anirán fentse los restants. Obrir lo túnel entre Espanya y Marruecos es, en realitat, donar origen á un ferrocarril desde Marruecos al Sudan y á las Indias.

En aquets moments en que s' erigeix una estàtua á Lesseps, qual obra genial fou jutjada en un principi com descabellada utopia, y que avuy está calificada com lo monument financier més remunerador edificat per lo geni humá, pénsis seriament de la adopció d' una idea similar, generadora en consecuencias fructuosas para 'l comers nacional».

Secció oficial

Edicte

anunciant la cobranza en la capital de la sona
D. Pau Font de Rubinat Alcalde Constitucional d' aquesta població:

Faig sapiguer: Que al ausentarse lo Recaudador de Contribucions ha participat á ma autoritat que en cumpliment á lo previngut en l' article 42 de l' instrucció de 12 de Maig de 1888, durant los dias del 1 al 10 inclusiu del próxim mes de Desembre se trobarán obertas las oficinas de recaudació situadas en lo carrer de Sts. Anna núm. 24 desde las non del matí á la una pera que 'ls contribuents d' aquest districte municipal que encara s' troban en descubert del segon trimestre per las contribucions directas puguin satisfarlo durant dits dias sens recárrech de cap classe.

Intútil considero advertir á dits contribuents que en l' expressat plasso de den dias satisfassin sos débits, si volen de lo contrari evitarse lo recárrech del 5 per 100.

Donat en Reus á 29 de Novembre de 1899.—L' alcalde, Pau Font de Rubinat.

Registre civil

del dia 28 de Novembre de 1899

Naciments

María Rosa Guiot Pamies, de Eloy y María.

Matrimonis

Anton Aleu Vidal, ab Raimunda Font Miró.

Defuncions

María Perelló Nogués, 67 anys, Amargura, 10.—Francisco Cailá Bartomeu, 70 anys, Sant Pere Apostol, 2.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

¡AGRICULTORES!

No us deixen enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y 'l que os vengui GUANO bo y molt barato, pensen que aixó no pot ser.

Per aixó cridém decididament la vostra atenció, puig ab anuncios pomposos y oferintvos barato us enganyan.

Per fer GUANO se 'n ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han pochi.

La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat á Moncada, y 'ls treballadors que 'l fan son tan agricultors com vosaltres; ells podrán dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de lley; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si volen informarvos, podeu dirigirvos á n' els mateixos que 'l fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡Lo barato es car!!

Dipòsit á Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Andreu.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á las 6 de la tarde tindrà comens la novena que las Fillas de la Inmaculada Concepció consagran á sa Reyna y Patrona.

Avans de dita funció se resaràn las cuarenta «Ave-Marias» y bendicions d' Advent.

Sant de demá.—Sant Eloy.

Anuncis particulars

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab signa y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donará rahó den Esteve Rosselló, fuster. Arreball de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA D' ÓPERA Y SARSUELA CÓMICA

dirigida pel distingit mestre

Don Francisco de Perez Cabrero

Funció pera avuy.—2.ª d' abono de la 2.ª série.—Se posará en escena la aplaudida ópera en tres actes, titulada «Marina».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al parais 2.

A las non en punt.

Telégramas

Madrid 29.

Telegrafian de París que, segons noticias que «Le Petit Temps» publica de Londres, lo Govern inglés ha rebut noticias graves del Natal. Las pérduas dels inglesos pujan á tres mil entre morts y ferits. La impresió general es que 'l combat de Belmont ha sigut un fracas tremendo pera 'ls inglesos.

—Los republicans de Gijón demanan que se 'ls eximeixi de presentar la partida de baptisme pera acreditar la majoria d' edat, necessària pera disfrutar del sufragi universal.

—En lo pressupost del clero se demana s' hi fassin catorze milions de economías.

—Lo ministre de Foment sosté, ab respecte á la ensenyansa integral, que deu esser una cuestió de la exclusiva iniciativa del govern, lo qual la adaptarà á son criteri.

—Valencia.—S' afirma que 'l ministeri fiscal ha denunciat lo discurs pronunciat lo diumenge últim pel senyor Blasco Ibañez.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entrades del dia 27
 De Málaga y esca., v. Grao, de 1010 to neladés, ab efectes, consignat a D. Anton Mas...
 De Nova Orleans y esca., en 45 dias, v. Solubé, de 2.692 ts., ab dogas, consignat a D. Anton Mariné...
 De Bilbao y esca., en 30 dias, v. Anselmo, de 457 ts., ab efectes, consignat als senyors Fills de B. Lopez...
 De Bilbao y esca., en 25 dias, v. Cabo Ortegai, de 1.213 ts., ab efectes, consignat a D. Marian Peres.
Despatxades
 Pera Génova y esca., v. Grao, ab efectes.
 Pera Barcelona, v. italiá Cavour, ab tranzit.
 Pera Marsella y esca., v. Cabo Ortegai, ab efectes.
 Pera Barcelona, v. Anselmo, ab tranzit.
 Pera San Carlos de la Rápita, l. Teresa, en lastre.
 Pera Génova via Barcelona, v. italiá Unione, ab efectes.
 Pera Marsella corb. italiana Beech-Holm, en lastre.

J. Marsans Rof

Representant en feus: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	68'07	Aduanas	97'75
Exterior		Norts	51'80
Amortizable		Fransas	47'25
Cubas 1896	76'25	Orenses	12'75
Cubas 1890	64'62	Obs. 6 0/0 Fransa	91'50
Filipinas	80'	Id. 6 0/0	46'25
Exterior París	68'40	Id. 3 0/0	

GIROS

París	26'10	Londres	31'85
-------	-------	---------	-------

Ordres de Borsa pera Barcelona Madrid y París.—
 Compra y venda al comptat de tota classe de valors.
 —Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	68'02	Cubas del 86	76'50
Orenses	12'65	Cubas del 90	64'75
S. Juan		Aduanas	98'
Norts	51'80	Obs. 5 0/0 Almansa	94'25
Fransas	47'25	Id. 3 0/0 Fransa	46'37
Filipinas	79'75		

PARIS

Exterior	68'35	Madrid	
----------	-------	--------	--

GIROS

París	26'10	Londres	31'85
-------	-------	---------	-------

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venda al comptat de tota classe de valors cotissables de Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Coligi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		31'35	31'45
> 8 dias vista			
> vista		31'70	31'80
París 90 dias fetxa			
París vista		25'65	26'
Marsella 90 dias fetxa			
Marsella 3 dias vista			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	625		
Industrial Reusense	575		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		675	
Manufacturera de Algodón	110		
Companyia Reusense de Tranvias			
Companyia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	150		

Publicacions regionalistas que s'obren en aquesta Redaccio.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellen-ses», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Corona (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazalea», setmanaris de Bilbao (Bisca-ya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Invitación para participar a la próxima GRAN LOTERÍA DE DINERO.

500,000

MARCOS

ó aproximadamente

PESETAS 750.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Loteria de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1	Premio a M	300000
1	Premio a M	200000
1	Premio a M	100000
2	Premios a M	75000
1	Premio a M	70000
1	Premio a M	65000
1	Premio a M	60000
1	Premio a M	55000
2	Premios a M	50000
1	Premio a M	40000
1	Premio a M	30000
2	Premios a M	20000
26	Premios a M	10000
56	Premios a M	5000
106	Premios a M	3000
206	Premios a M	2000
812	Premios a M	1000
1518	Premios a M	400
36952	Premios a M	155
19490	Premios a M	300, 200,
134, 104, 100, 73, 45, 21		

La Loteria de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene billetes 1 18.000 de los cuales 59.180 deben obtener premios con toda seguridad.

Todo el capital incl. 58820 billetes gratuitos importa

Marcos 11,764.525

ó sean aproximadamente

PESETAS 18,000,000

La instalación favorable de esta Loteria está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.180 premios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 55.000 asciende en la tercera a 60.000, en la cuarta a 65.000, en la quinta a 70.000 en la sexta a 75.000 y en la séptima clase podría en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente a interesarse en esta gran loteria de dinero. Las personas que nos envien sus pedidos se servirán añadir a la vez los respectivos importes en billetes de Banco, libranzas de Giro Mutuo, estendidas a nuestra orden, giradas sobre Barcelona ó Madrid, letras de cambio facil a cobrar, ó en sellos de correo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO: PESETAS 9.—
 1 BILLETE ORIGINAL MEDIO: PESETAS 4'50

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia a todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría a los interesados, los billetes podrán devolverse pero siempre antes del sorteo y el importe remitido será restituido. Los pedidos deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

20 de Diciembre de 1899

Valentin y Comp.

Expenduria general de loterias

HAMBURGO

ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial a quien lo pida

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pesetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.